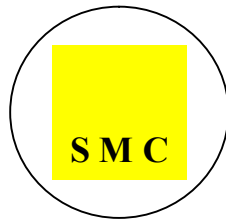

Sabodala Mining Company

Sanoo, kodiforoo niŋ bankukono sotonfen
toomaalu diyaaboo porosee

**Baaroo maanoo korosoo laminijo niŋ siŋŋooyaa kunna
(MKLSK**

Danteerilaŋ kayiti labadiŋ foloo kadariŋo

Liberté VI, Villa No. 8181 • BP 5335 Dakar-Fann SENEGAL •
Tél. (221) 867 18 98 - Fax (221) 867 18 99 - E-mail : tropica@sentoo.sn

Traduit par l'ONG ANAFA

Suweŋ 2006

POROSEE MAANOO KOROSIROO MIŊ MAŊ KALAIŊ KADARIŊO

Porosee muumee dantee

Bankukono munafeŋ kamberŋ laahidoo la, Sɛnɛkaali Mansakundaa ye kayiti daliilamaa dii le kuroo la miŋ toomu *Mineral Deposit Limited* (MDL) miŋ se a tinna fo a se sanoo, kodiforoo niŋ bankukono kuu doolu diyaabo noo kenaa kaŋ miŋ na fanoo kaañanta km² 20 na, Sabodala fannaa kono. Wo kenaa kono, MDL ye laahidoo taa le ko a be bankukono munafeŋ diyaaboo dulaa lankenemaariŋo niŋ dookuuraŋ dookuudaalu londi la le (siloolu, dookuulaalu la buŋolu niŋ kiimaa (kuraŋ) buŋo), ka isinoo loo miŋ be kuwolu dookuu la, ka jii sila kuntunteelu (baaraasoolu) niŋ jii muta dumboolu loo (baaraasi 01 Bale baa kaŋ, miŋ se usinoo soolata la ta jiyo miŋ na dii, wo jiyo dumbu 02 be kensuŋ na daamiŋ, Jii nooriŋo dumbu 01 be sonsuŋ na daamiŋ miŋ se seyinkaŋ nafaa noo) niŋ tundiŋolu.

Sabodala bankukono munafeŋo diyaaboo be jooranŋ kalandiŋolu le londi la, minnu se lankenemaa dookuwolu ke noo ka wo niŋ beroolu kuwo la siyaniiroo niŋ acidi toomaalu la.

Bankukono munafeŋ diyaabooranŋ sariyaŋo ye diyyaboo wuccoo loo sanji (05) luulu le. Diyaabooranŋ kayotoo se diinoo le koteke. Bari de MDL ye ñininkaroo miŋ ke fannaa ñiŋ kono, ye a yitandi le ko diyaaboo wuccoo se kafu noo le

Miŋ ye porosee londi se bankukono munafeŋ kenoo daani noo le.

Porosee ye kuu kummaa ñaato sii le miŋ mu ka dookuu dulaa soronŋ aniŋ ka a seyinkaŋ yiriwaandi la. Porosee la dookuraŋolu niŋ a la jooranŋolu tembendita sorodiroo laaŋaa le la, ko a londita ñaamiŋ bankukono munafeŋ kamberŋ laahidoo niŋ a taamandiŋaa kono ñaamiŋ.

Sorondiroo laaŋaa niŋ seyinkaŋ yiriwandiroo be londi la le wo kamma.

Maanoo miɲ korosita danntee

Porosee maanoo korosoo laminiɲo niɲ siiŋooyaa kunna ye a tinna na le fo alanso kenoo lonta koyike wo niɲ porosee bayindi kuvolu. Ala niɲ wo tembe sumaɲo le ye a tinna ko MDL nanta porosee maanoo ñaatosii la aniɲ ka kantaroolu laaŋaa niɲ noomasaataroo la siloolu londi, fo miɲ se a tinna maasiiboolu, laminiɲ alanso nafaalu kunna, se naatosii noo.

Wo kisikisiroolu katoolu koolaa, minnu keta MKLSK keetumoo, kibaaroolu minnu yitandita sabatidulaa fatandoolu kunna (alansonafaalu niɲ hadamadiɲolu) ye a tinna le fo porosee laminiɲo la kuu kummaalu lonta. Wo kuuwolu porosee ñanta ka minnu kummaayaandi, se ke noo laminiɲo niɲ siiŋooyaa la yelemoo sumandiraɲo ti.

Alansonafaa kuu kummaa worowula, i kono kuu kilij miɲ mu siiŋoo-munafeɲo, le mutata, porosee tembesumaɲo kamma.

- Yiroolu ;
- Wulakono daafeɲolu niɲ i balluudulaa ;
- Bankoo niɲ kenoo la beteyaa ;
- Bantala niɲ bankukono jiyo la siyaa niɲ ala beteyaa ;
- Hadamadiɲolu baluudulaa niɲ porosee maanoo wo kunna ;
- Moolu dookundoo niɲ fannaa la yiriwoo ;
- Porosee ye kalaɲ joraɲ kutoolu minnu naati se maasiiboolu minnu ke noo.

Wo laminiɲ niɲ siiŋooyaa kuwolu korosiroo ye a tinna le fo maanoo, laminiɲo kunna, faranfansoo sumanta kuuke. Laminiɲ tembesumaɲ keeaŋa feeree saɲarariɲo le londita, fo miɲ se a tinna porosee maanoo keeriɲolu se loɲ noo (i kono, kalaɲ joraɲ kutoolu se maasiiboolu minnu saabu noo) wo tembesumandaɲ minnu ñaalatombonta kunna.

Maanoolu faranfansoo, minnu beteyaata aniñ minnu mañ beteyaa, sunta porosee ñiñ ne kunna, a danteeta ñaamiñ, a laañaa, dookuudaalu looñaa niñ diyaaboo keeñaa le kañ, wo niñ sooneyandirañ siloolu minnu ñaatosiindita wo keebaaroo kamma.

Laminiño maanoolu londita le porosee tembe kummaa woo tembe ye, fo bañ buñ loo ye – tembendiroo, diyaaboo niñ sorondiroo. Ì sappalaata ìla kummaayaa laata ñaamiñ ne la woniñ ke se ke noo ñaamiñ niñ alanso nafaafefolu diyaaboo be mee la ñaamiñ. Laminiño la kuu woo kuu kunna, maanoo tembesumaño keta a kummaayaata ñaamiñ ne kañ niñ a londoo miñ se ke noo tembbo kañ.

Tembesumañ korosi danteerañ kayitoo laañaa

MKLSK ye kuwolu minnu bondi safeeta buku fula le kono, ì kilij woo kilij ye ñiñ ne dantee :

- Porosee kataroo niñ laminiño niñ siiñooyaa maanoo kataroo miñ a keta daliiloo miñ kañ niñ porosee miñ mu. Laminiño niñ siiñooyaa tembe foloo faranfansoo. Manoolu minnu be keeriñ (kendoolu niñ minnu mañ kaati) wo niñ sooneyandirañ mutakuwolu minnu ñanta (buku 1).
- Laminiño niñ siiñooyaa taamandoo laañaa, ì kono, noomasaataroo niñ kantaroo keeñaa wo niñ kuu dantannu minnu be dundita sorodiroo niñ yiriwandiri seyinkaño laañaa kono ye muñ loñ ko porosee tiyo ye laahidoo taa le ko a be a ke la le wo niñ kafundañolu (Buku 2).

Maanoo korosiroo ye kuu kummaalu minnu yitandi

4.1. Laminiño niñ siiñooyaa daliila foloolu

✉Kenoo baluwo te daamiñ

Porose be fannaa miñ kono la kenoo keeñaa be ko berekpnko jaariñ kenoo miñ be cikariñ santo fo m 400, a fatata le aniñ bankoo la fanna karadoolu minnu jamaa jamaa be feeneeriñ ne.

Bankoolu wo kenoolu to mu keño niñ poto ñaamiriñolu le ti, konkoolu ka tara doo ì teema dulaa niñ dulaa. Bere wuliñ banko, senoo buka kaati daamiñ. Kuu baalu minnu ye bankoo la tiñaa

saabu mu wulakono taakaalu le ti, daafegolu la i hakilintaŋ ñaama domoo tilikandoo niŋ loo katilaalu wo niŋ jii woyoo la banku kende samboo.

Bankoo keeña la karoo la, porosee londita Mako maafaŋo le la daamiŋ, ko J.P. Bassot ye a fo ñaamiŋ, bee mu konko feteŋ foonoo bankoo le ti, minnu maŋ kaati, i yelemata.

Bankoolu be ñaamiŋ jee, i siifaalu muumee dunta ñoo kono le, i ñaamita. I la siifaayaa siyaata.

Wo kenoo la bankoolu kono banku fatoolu la diinoŋo be fo m 40 niŋ m 60 le teema.

Banku fooyariŋolu, keñemaalu, jiyo niŋ foño se duŋ noo minnu kono, maŋ keŋ, i muka feŋ dii (m^3 1 fo m^3 5/h), i maŋ siyaa, ka futa i ma fanaŋ maŋ feeyaa. Beteyaa la karoo la, kisikisiroo ye a yitandi le ko bankukono jiyo, Sabodala, Bransan niŋ makhana saateelu to, ko nitaratoo siyaata le kolon jiyolu kono (Sabodala, 131,6 mg/litre, Bransan, 230,2 mg/litre).

Bankukaŋ woyo jiyo le siyaata bankukono jiyo ti porose be dinkiraa miŋ kono. Wo jiyo, mayanŋo miŋ ka bonaŋ Senekaaly baa, Fanlemme boloŋo niŋ Kambiya boloŋo kono le ka a naati. MDL suuseetoo ye ñiŋ ne muta ko jii bantabiliraŋo loo la le bale baabuloo kaŋ (kambi baa ka miŋ boŋ kaŋ, a soolata jiyo miŋ na kamma. Samaa biŋ ka busa jee saŋ woo saŋ, miŋ se se mm 1 000 sii se moo jikindi noo le ko saŋ woo saŋ niŋ a dooyaata, saŋ jiyo m^3 miliyaari 2 fo 3 se soto noo. Dulaa qui ka a daamiŋ ye Koti 160, jii dumbuu wulumbaŋo fanoo be ha 100 sii la la baajaa/tilikandoo ha 150 baafaa/samaakono. Wo se a tinna le fo m^3 6.000.000 baajaa fo m^3 7.000.000 se kensuŋ noo jee, niŋ a jeta jiyo la finjali boo la niŋ ala duŋo la bankoo kono. Wo be a tinna la le fo porosee soolata jiyo miŋ na se sindi noo siiña 2 fo 3.

✉ Kenoo baluwo be daamiŋ (wuloolu, daafegolu niŋ kene kantariŋolu)

Porosee ñij be Sékaali Tiliboo le, wula siifaalu siiyaata daamiñ. hawuñaa kene feeneeriño, yirindiñ kenoo, wula kenoo, wula kaamaa kenoo, sibi kuroolu, boj kuroolu, faroolu.

Wuloo la siifaayaa kummaayaata le ka bo soudan yiri siifaalu (*Bombax costarum, pterocarpus erinaceus, Anogeissus leiocarpus,.....*) ka taa lagine wula siifaalu (*Azelia africana, ceiba pentandra, Erythrophlem guineense,.....*)

Porosee kenoo be daamiñ to, wula siifaa saba le se korosi jee :

- Konko kennolu yirootu warañ ñaamoolu be daamiñ ;
- Hawuñaa yirootu be daamiñ warañ wula fanuriñolu ;
- Kenoolu minnu dasata faradaala mankoolu be daamiñ.

MDL kenoo be daamiñ miñ se ha 2.000 sii, yiri siifaa 80 le suuteeta jee.

PNNK kenoo miñ tembendita koko yiri siifaalu 80% to le suuteeta jee wula kaamaalu kono, miñ se yiri siifaa firilaalu 1.500 le bi jee, wo tembeta yiri siifaa firilaalu 62% yirootu miñ be Senekaali bankoo kañ ti, wo niñ miñ siyaata dimbayaa 120 ti. Koleyaa baalu sotonfeñ yirootu la karoo la sunta saño la yelemoo le la, wula kono taakaalu, sene kunkoolu, suuñaaari diyaaboo.

Fanna la yirootu minnu siifaa siyaata be nukundiñ ZIC niñ PNNK le kono. PNNK mu daafeñ siibaalu kantadulaa le ti. Miñ siyaata daafeñ siifa 80 ti, kunundiñ siifaa 330 ti, saa siifaa 36 ti, jii kono daafeñ 20 ti niñ kunu siifaa 60 ti be nukundiñ ì kono. Daafeñolu wuluulaalu kono siifaa 5 miñ mañ siyaa ka tara maraalaa karoo, ì janjanta daamiñ naanee le to : Colobeelu, beelu, Sula kumpañoļu, samoo, Minañ kañoļu, Likawoñoļu.

Maasiiba kuwolu minnu be daafeñolu kunna bii, wo le mu, deemoo niñ ì baluudulaalu tiñaa.

✉Kenoo siiñooyaa munafeño be daamiñ

Porosee la dinkira be Khosanto Kominote Riraaloo le kono, Kedugu Deparatomaa kono miŋ fentanyaata senekaali deparatomaalu muumee ti.

Ka bo 1998 ka taa 2000saŋo, Kominote riraaloo la moolu kafuta le ka bo moo 5.711 fo 7.821. wo moolu bee le janjaŋo kominotee kono maŋ tembe. Ì la kensuŋo ñoo kaŋ ye moo 326 sii le Km² kiliŋo kono.

Siyolu minnu ma moolu siyaata komihotee kono mu malinkeelu leti minnu siyaata bee ti. Ì yirikoo ye moo 94% to sii le bankoo moolu muumee kono, fuloolu laata ì kaŋ , moo 4% to, Jaakankoolu, moo 2% to, toomaalu mu Bassariyolu niŋ suruwaalu/wolofoolu le ti.

Kominotee la moolu jamaa bumbaa mu misilimoolu le ti. Ì domandiŋolu mu jalantiyolu le ti.

Satee moolu jamaa jamaa ye ì la siiñooyaa tembendi le, ì ye kafoolu londi le sakora musoolu.

Saatee woo satee, niŋ a dooyaata, ye kurupomaa kiliŋ soto le.

Baara kummaalu minnu ka ki jee mu : senoo le ti (bee ka muŋ ke), malayandiroo, yiridiŋ kattoo niŋ bululabaara dookuwo (miŋ be ko sani siŋo moolu muumee ka muŋ ke porosee la dinkiraa kono). Wo sani siŋo ka soto kendoo le saabu ì ma saateelu to minnu be ko Sabodala, Bambarayaa, Tenkooto) wo niŋ deemoo Ñokoloo kono (Wulakono daafeŋ deema *Turismoo* miŋ ye semboo soto fannaa ñiŋ kono.

Yaakuwolu la karoo la, jalaŋ dinkiralu be keeriŋ ne porosee be dinkiraa miŋ kono. Janlaŋ kuwolu ka ki jee le ala daanoo jaatakendeyaa niŋ kayiroo kamma.

Kominotee moolu la wakkiloo muumee maŋ a tinna ko koleyaa dantannu be keeriŋ ne porosee be dinkiraa miŋ kono to le.

- Jaararibuŋ dasariŋo kominotee kono. Kominotee muumee kono, Jaararibuŋ kiliŋ doronj ne be keeriŋ. Wo fananduŋ jiyo, joraŋolu, dookuulaalu la koleyaa be ì kunna. Mansakundaa ye ñiŋ muta le ko a be jaararibuŋo loola le Sabodala suweŋ karoo 2007 saŋo ;

- Balaa saasaa la siyaa minnu be ko kajee, balafatee jankaroo, sisidimiñ jankaroo niñ jakara sawuñ jankaroolu ;
- Jiyo see la dasoo kominote riraaloo muumee kono miñ ye fooraasi tañ niñ fula doronj ne soto, wolu kono fooraasi fula, minnu be Bransañ niñ Khosanto sateelu to, le ye pompoo soto. Jii see ka soto koloñolu le to minnu ka jaa marasi niñ mee karoolu kono ;
- Dindiñolu minnu ka karañ lekooloolu to yirikoo dooyaata le, hani niñ a tarata ko katoos keta moolu makilindoo niñ lekoolibuñ loo la karoo la. Kominoye riraaloo ye lekoolibuñ 13 le soto, ì kono 6 mu juujuwolu le ti, jii kuwo niñ jorañ kuwolu be ì bee kono ;
- Kuukoleñolu be sene munafeño, miñ mu bee la bara kummati, taamandiña kono (kotondoo, tiyo, kintoo, maanoo, findoo niñ tubaaño lemu baluu kummalu ti). Malayandiroo (miñ mu baara kumma fulanjaño ti), kuukoleñ baalu le duñ be wo senoo kunna minnu be ko beyaño baalundiraño, ñaama domodulaa kenoo, beyañ jaararoo, ndk. ;
- Dookuuraño niñ joraño la dasoo (siloolu, waafiri joraño, feñ sambarañ joraño, ndk).

4.2. Porosee maanoo sotoriñolu

MKLSK ye maanoo kende dantannu yitandi le minnu be porosee ñiñ kunna. Wolu mu ñiñ kuu baalu le ti :

- Bakoo la sotoo niñ ala manee naafuloo la kafoo ;
- Boyoo waafi feñolu kunna la talaa niñ manee waafifeñolu la kafoo ;
- Fannaa la bankuno munafeño la yiriwaa ;
- Hadamadiñ siiñooyaa kuwolu la fisayandoo bankuduu kono ;
- Bankuduu moolu la baluwo fisayaandoo dookuu sotoo kamma porosee kono aniy banta la, ndk.

Bari de, laminiḡo niḡ siiiḡooyaa kuu jawoolu daliiloolu, porosee fannalu looḡaa se ì saabu noo le.

Wo maanoolu minnu be keeriḡ, miiroo to, ḡiḡ baaroolu le se ì saabu noo :

- Porosee pareendiroo, taaraḡ siloo yeloo, miinoo tembendoo niḡ jii dumboolu ;
- Usinoo niḡ dookuudaa toomaalu loo wo niḡ dookuulaalu la galloolu ;
- Kene fitoo, konko tee niḡ bere jurumoo ;
- Bere siḡo, ì samboo, ì juruma foloo dulaa to ;
- Beroolu tee (ka ì tee, ka ì juru, ka ì tentenḡ) sani bondo tubaabu jiyo la ;
- Usunoo seneyandoo niḡ a kantoo ;
- Porosee la maabee a bee to ;
- A soroḡo niḡ a yiriwandoo kuta ke.

Wo baaroolu minnu ka maanoo saabu, la taroo niḡ ìla waroo, se kenoo muumee faa noo, ì se kenoo baluundi noo le fanaḡ wo niḡ ka siiiḡooyaa munafeḡo fanaḡ wuluu jee.

Kenoo baluwo te daamiḡ. Sobi keta maanoolu minnu la mu :

- Niiḡii foḡoo la kaatibaliyaa ;
- Koleyaa (siyaa niḡ beteyaa) samaa la busoo niḡ jiyo sotodula la karoo la ;
- Bankoo fata fulanjaḡo la tiḡaa, ala detoo, niḡ ala yooroo feeyaa la karoo la ;
- Manoolu minnu ka je kenoo kaḡ, wo niḡ laminiḡo la yelema baa : dinka baalu, tuḡolu, kankaḡolu la wuloo waati niḡ waati porosee lamino to ;
- Bankoo la tiḡaa, jii biitaalu, jii woyotaalu, essensoolu, se miḡ saabu noo ;
- Bankukaḡ jiyolu, kankaḡolu, woyo jii nooriḡolu, kuuri niḡ tuḡ nonjiyolu, esensoolu, se miḡ saabu noo, ndk. ;
- Jiyo la dasoo galloolu la koloḡolu kono, porosee ka jiyo miḡ bii se miḡ saabu (dookuuraj jiyo, jii mintaa, sanu beroolu kuuraj jiyo, ndk.) ;

- Galloolu la kolonto jiyolu la jaa wuccoo sutiyaandoo ;
- Jiyo taamañaa porosee be dinkiraa miñ kono la tembebaliiyaa (Ñoofara, Kumbako niñ Bale) wulumbaŋolu kono, ndk.

Kenoo baluwo be daamiñ. Sobi keta maanoolu minnu la mu :

- Moolu la balaño ka sene kenaalu tege a ñaama ;
- Yiroolu la faa kenaalu tegeriño koolaa ;
- Senoo keeñaa kendoolu kee baliyaa ;
- Suuñaaari yiri tegoo wulaa kono ;
- Wula kono taakaa ;
- Yiri tutuwo miñ te beteyaa la ;
- Wulakono daafeñolu sabatidulaa tiñaa ;
- Moolu niñ wulakono daafeñolu la taroo ñookañ ;
- Wulakono deemoo (ZIC niñ PNNK) ;
- Baluufeñolu naasindoo miñ be suñ na PNNK la jiyo tiñaa kañ.

Siiñooyaa munafeño la karoo la. Sobi keta maanoo jawoolu minnu la mu :

- Keloo porosee niñ dinkiraalu la moolu teema niñ ò mañ i daaduñ kuwolu kono ;
- Siiñooyaa la tiñaa niñ talaaroo mañ ke a ñaama warañ moolu taa dookuwo la mañ ke a ñaama koyike ;
- Siiñooyaa keloo duuriñolu niñ luntañ jamaalu minnu bi naa la teema, keebaaroolu niñ maañaalu la karoo la ;
- Jakarasawuñ jankaroolu (IST/VIH/SIDA) la janjaño, moo siifaalu minnu botanañ karoo bee la se minnu saabu ;
- Moolu la siyo kenaa to miñ te ò taa ti, baturoo la fo ò se dookuwo soto noo porose ñiñ to ;

- Ka foo sene kenaalu niŋ beyaŋolu la ñaama domodulaa kenaalu la.

Seneyaa, jaatakendeyaa niŋ hadamadiŋo kantoo karoo la. Yilla be kuwolu minnu to porosee maanoolu to sunta :

- Mantooroolu (siisiyolu, wocowocoolu, jarajaroolu niŋ kankaŋolu) dookuwo se minnu saabu ;
- Akisidaŋolu minnu se soto noo dookuudulaalu to ;
- Essansi siisiyolu, jiyolu niŋ nijji foñoolu la noolu niŋ banku kankaŋolu ;

Kalaŋ joraŋ kutoolu se mantooroolu minnu saabu noo la karoo la : Sobi keta mantooroolu kalaŋ joraŋ kutoolu se minnu saabu noo mu :

- Doraŋolu la maloo waraŋ òla fetego niŋ ò be i dookundi la ;
- Dooraŋ siifaadoolu la posonoo ;
- Dookudulaa la janoo waraŋ dookuuraŋolu la fetego miŋ be suŋ na ò duukundiña ma ;
- Mantooroolu minnu be suŋ na porosee joraŋolu la.

Wo maano jawoolu muumee, sobi keta mnu la, siloolu miirata le, ò londita, kaccaa keta ò kunna, minnu se ò talaa noo, ka ò bali niŋ/waraŋ ka i yoorandi. Mutakuwolu wo maano jawoolu keloo kamma mu fo porosee tiyo ye baaroolu ke fo laminiŋo tankandoo bayindi kuwolu porosee be dinkira kono se se ke.

4.3. Mutakuwolu minnu londita manoo jawoolu keloo kamma

Mutakuu baalu minnu londita porosee ñiŋ maano jawoolu keloo kamma mu, jamaajamaa baaroolu le ti minnu se kuu jawoolu yoorandi niŋ/waraŋ ò baayindi noo.

Laminij baluuriŋo kaŋ (yiroolu, wulakono daafejolu, kene kantariŋolu). Ì Yoorandiraŋ siloolu londita le maanoolu muumee minnu korosita kunna, porosee temboolu muumee to. Wo mutakuwolu mu ñinnu le ti :

- Kenaalu senoo kee a ñaama ;
- Yiri tutwo dinkiraalu kono beroolu bonta daamiŋ ;
- Ka yiroolu tutuu doolu tegeta daamiŋ ;
- Ka beyaŋolu bali kenaa doolu ma ;
- Maabee wuloo la Saŋ Baaroo Laañaa (SBL/PTA) londi dulaa ;
- Ka soŋ yiri siifalu minnu tankandita kantoo la, wo niŋ ka sutoolu niŋ yiri siifaa baalu kanta ;
- Ka moolu fahamundi ka ì so hakkiloo la sene kenaalu kantoo la karoo la wo niŋ ì be daŋ na daamiŋ naanee ñiŋ kono ;
- Ka taakaalu bantabiliraŋ siloolu bondi wo niŋ ka ì keleranŋ jooranŋolu dii ;
- Ka moolu sonni ì se ì faŋ nafaa sinkiroolu la i karafo minnu ye *foyer ameliore* waranŋ ì ye soŋ ka kiimaa siifaadoolu taa (*Furno gaasoolu*, ndk.) ;
- Ka kuroolu londi minnu be wo kanta la ;
- Ka sanu sindula niŋ i kee kaañandi ;
- Ka PNNK ye kantari feeroolu minnu londi bambandi niŋ ka PNNK maakoyi (jooranŋolu la karoo la) ala kuroo be looriŋ daamiŋ ;
- Ka feŋolu minnu be fayi la kenaa kono ke a ñaama ;
- Ka daafeŋ tiilaalu kanta, ka jaaruwolu ke ì siŋolu to, ka ì kasabi, ka ìla kiloolu faranfansi ;
- Ka wulumbaŋ jii dumboolu tereŋ ;
- Ka yiri tutuuñaa kalaŋolu kalamuta niŋ ì noomasaatoo keeñaa ;

Laminij faarijo kaŋ (yiroolu, bankoolu, jii sotodulaalu). Manoo jawu woo maano jawu miŋ jeta kunna, mutakuwo londita le a yoorandoo kamma, a tembendita porosee baaroo miŋ be mee kaŋ. Mutakuwolu kono ñiŋ kuwolu se muta noo :

- Dookuurajo janjajo niŋ dinkiraa seyindoo a ñaama diyaaboo koolaa (misaalifee : yiri tutuwo kutake ndk.) ;
- Kankaŋolu boodulaa tembendoo (ka dookuudulaa jiiboŋ waati niŋ waati) ;
- Bere betoolu taa ñaañimmaa la niŋ banku kendiŋolu jurumoo a ñanta ñaamiŋ minnu fitata ì beteyaandoo kamma ñaato la ;
- Ka dookuubuŋo loo miŋ be jii nooriŋolu muumee, porosee taamandoo ye minnu boŋ , seneyandi la (banku kaatibali tuŋolu be boŋ na dinkoo minnu kono siŋo) ;
- Ka dinkoolu siŋ tundiŋolu la bankoo be saaree la daamiŋ ;
- Kankaŋolu jindoo jii saroo la, muuraroo, kankaŋo niijiyoo jooran ñikindiŋolu la waran sonsondirilaŋ bulumaa la ;
- Jii nooriŋ woyo dinkoolu siŋo ka ì samba koloŋolu kono minnu te suleŋ na ;
- Bankoolu minnu maŋ tara porosee le kenaa kono nooma saatoo ;
- Porosee moolu fahamuyandiroo jiyo la siyaabaliyaa la fanna kono ;
- Galloolu minnu maata maakoyoo jii sotoo la ;
- Ka kuwolu minnu ka duŋ dookuwo kono muumee seyinkaŋ beteyaandi (siyaniiroo, acidoolu, ndk.) ;
- Kuu saŋarariŋolu jurumidulaa niŋ ì yelemoo kantari kendoo (esansoolu, masiini tuloolu, ndk.).

Siiñooyaa la karoo la. Boro maasiiboo ma niŋ/waran bolooseyiraŋo la karoo la, SMC porosee maano jawoolu minnu be keeriŋ siiñooyaa munafeŋo la karoo la, ye ì keleran mutakuwolu muumee seedeyaa le. Wo mutakuwolu ye moolu minnu be baluuriŋ dinkiraa ñiŋ kono la jeeroo

kuliyaandi le. Wo mu fahamuyaandiroo niŋ ka moolu jamaa taa dookuwo la. Kiliŋ kiliŋolu kunna, ñiŋ mutakuu dantannu londita le :

- Ka moolu minnu wuluuta dinkiraa kono foloo taa dookuwo la ;
- Fahamuyandiroo fo miŋ se a tinna maañaawoo jawoolu ka na siiñooyaa tiñaawoo, ñoo yaakuu kalamutabaliyaa kana keloo saabu duuriŋolu niŋ luntanŋolu teema ;
- Ka deŋ, aniŋ Tarabali Mansasiŋ Kuroo (TMK/ONG) miŋ ye fahamuyaandiroo noo beteke dinkiraa kono, ka kuu baara jakara sawuŋ jankaroo (IST/VIH/SIDA) keloo kamma ;
- Ka moolu la siyoo kenaalu kono korosi kendeke, ka a kantata, janniŋ porosee be taamandi la aniŋ a taamandi tumoo ;

Seneyaa, jaatakendeyaa niŋ fankantoo la karoo la wo niŋ maasiiboolu kalaŋ joraŋolu se minnu saabu noo, mutakuwolu londita le ñaatosiyoo la karoo la (maasiibollu minnu se ke noo talaa) niŋ tankandiroo (ka muŋ saabu yoorandi). Wo mutakuu baaluu londitakeeñaawoo kendoolu le kalamutoo la niŋ baara doolu noomasaataroo, cotoboaroo niŋ joraŋ diyo niŋ baarañaawoo la, fo miŋ se a tinna kuu saŋarariŋolu se tankandi noo waraŋ ka maanoo jawoolu baayindi kendeke.

4.4. Laminiŋo taamandoo la karoo la

Ñiŋ porosee la EIES PGESoo telenta fannaalu le ti minnu kiliŋ woo kiliŋ ka ñiŋ kuwolu le taamandi :

- Ka mutakuwolu ye yoorandiraŋ kuwolu minnu londi taamandi baaroo la, keeñaawoo la niŋ/waraŋ taamandiñaawoo la ;
- Sorodiroo, seyinkaŋ yiriwaandiroo niŋ miinoo diyaaboo koola temboo taamandiraŋ joraŋolu. Wo mu kuwolu minnu londita dantee le ti, sorondiroo niŋ seyinkaŋ yiriwaandiroo laañaawoo kono bari fanaŋ miinoo diyaabooñaawoo taamandoo ;

- Loosiṅolu niṅ kuntiiyaalu kuroo taamandiñãa la karoo la wo niṅ laminiṅo niṅ siiñooyaa laañãa taamandiñãa ;
- Saataroo niṅ kantaroo keenaa la feeroolu, diyaa kuyaa kuwolu fahamuyaandiroo niṅ ñoo jee porosee la moolu muumee teema.

Koyike, tombu foloo miṅ mu yoorandiraṅ mutakuwolu taamandooo ti, talaata fannaa saba le ti :

- o Alanso Nafaalu Taamandoo Laañãa (ANTL/PGRN) miṅ be looriṅ laañãa fula ti : Laañãaaa suufa foloo miṅ londita yiroolu, daafeṅolu niṅ kene kantariṅolu kunna, laañãa fulanjaṅo miṅ londita kenoolu, bankoolu niṅ jiyolu kamma. Laañãa suufa woo suufa kono, mutakuwolu muumee taamandi yitandita le jee, fo miṅ se a tinna maanoo jawoolu niṅ maasiiboolu minnu jeta, se yoorandi waraṅ a se dooyaandi. Wo koolaa, laañãa suufoolu ye moolu minnu ñanta niṅ ì be baara siifaalu minnu ke la aniṅ a be ke la wuccoo miṅ kono niṅ nooma saatarajaṅ joraṅolu wo niṅ naafuloo miṅ ñanta bendi la fo sani siṅo niṅ alanso nafaalu taamando miṅ be mee la, se tembe noo ì ye ke a ñaama.
- o Siiñooyaa fanna Taamandiñãa la Laañãa (STL/PGS) miṅ danteeta fo miṅ se a tinna fo maanoo jawoolu SMC porosee ye minnu saabu se taamandi noo kendeke. Wo taamandiroo la laañãa ye sa ñanta taamandi la siloolu minnu la yitandi le, fo miṅ se a tinna siiñooolu se soṅ noo porosee ñiṅ na. Wo laañãa, a faṅ ye, ye daaniroo ke le ka kuroo londi miṅ loosiṅo be ke la ka komitee fuloolu minnu be a kono la baaroolu tembendi : komitee kiliṅo la baaroo be ke la dookuulaa tembendoo, komitee toomaa la baaro be kela keloolu niṅ sonkoolu la kiitiitee le ti dookuulaalu teema.
- o Wo niṅ Seneyaa, Jaatakendeyaa niṅ Fankantoo la laañãa (SJFL/PHSS) miṅ ka joraṅolu minnu ñanta dii la MDL fo a se porosee la fannalu minnu ka baara siifa saboolu maa, taamandi noo a ñaama. Wo laañãa le mudooraṅ kumaa ti miṅ se a tinna fo poroseese seneyaa,

jaatakendeyaa niŋ fankantoo dundi noo kuwolu kono a niŋ ka kalaŋolu londi ñaatosiyo niŋ fannalu taamandoo kamma. A faŋ ye, HSS taamandiñãa looñãa be yelemandi la le porosee tembe woo tembe to, fo miŋ se a tinna fo baaroolu minnu ñaatosiita se muta noo wo tembe siifaa to. A kono baaroolu bi jee le minnu te daŋ noo la niŋ porosee banta, ì wucco be tambi la porosee taa ñiŋ na le, fo miŋ se a tinna moolu se i loo noo fo mutakuwolu minnu ñanta se londi noo.

Laminiŋo niŋ siiñooyaa la laañãa baaroo muumee ye kodoo miŋ ñininkaa se kaañaŋ noo dalasi 168.833.000 CFA kodoo (844.165.00 F CFA). Kodoo ñiŋ ñaato siita baarañãalu minnu londita niŋ moolu karandoo le la. Wo jeeriñãa to, kuwolu minnu londita kalaŋolu ye, daa ti jee (joraŋolu, dookuuraŋ joraŋolu, niŋ kantaroo niŋ ñaatosiyo la kalaŋ feeroolu).